

Natura 2000 gebied 95 – Oostelijke Vechtplassen

CONCEPT GEBIEDENDOCUMENT

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Meren en Moerassen
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL2003036 + NL9802060
Beschermd natuurmonument:	Moerasterreinen Loosdrecht BN
Beheerder:	Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, Waternet particulieren
Provincie:	Noord-Holland, Utrecht
Gemeente:	Breukelen, De Bilt, Hilversum, Loenen, Maarssen, Weest, Wijdemeren
Oppervlakte:	6.988 ha

Gebiedsbeschrijving

Het gebied Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de ooststrand van Utrechtse heuvelrug. De Oostelijke Vechtplassen is een door vervening ontstaan landschap van open water, moerassen met verlandingsstadia en vochtige graslanden. De veenvorming in het oostelijk deel van het gebied ontstond onder invloed van kwel van de hogere zandgronden van het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug, in het westelijk deel was dat vooral onder invloed van de rivier. In het gebied is sinds circa 1000 jaar na Christus het veen grootschalig afgegraven en ontgonnen. De plassen die ontstonden op plaatsen waar het veen volledig werd afgegraven, zijn in dit gebied, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het gebied rond Nieuwkoopse Plassen, grotendeels behouden gebleven. Sommige plassen zijn aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen).

Het gebied bestaat uit open water, jonge verlandingsstadia, trilveen en veenmosrietlanden, vochtige graslanden, waaronder blauwgraslanden, moerasheide, wilgenstruwelen en elzenbroekbos. Door voortschrijdende verlanding en de daarmee samenhangende verbossing is de oppervlakte moerasvegetatie sterk verminderd.

Begrenzing

PM

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H3140	Kranswierwateren
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H4010	Vochtige heiden
H6410	Blauwgraslanden
H7140	Overgangs-en trilveen
H7210	Galigaanmoerassen

H91D0 Hoogveenbossen

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H1082	Gestreepte waterroofkever
H1134	Bittervoorn
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1318	Meervleermuis
H1340	Noordse woelmuis
H1903	Groenknolorchis

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A021	Roerdomp - b
A022	Woudaap - b
A029	Purperreiger - b
A041	Kolgans - n
A043	Grauwe gans - n
A050	Smient - n
A051	Krakeend - n
A056	Slobeend - n
A059	Tafeleend - n
A068	Nonnetje - n
A119	Porseleinhoen - b
A197	Zwarte stern - b
A229	IJsvogel - b
A292	Snor - b
A298	Grote karekiet - b

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

H4056	Platte schijfhoren ^{3a}
A017	Aalscholver - n ⁸
A295	Rietzanger - b ⁶

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

H1166	Kamsalamander ¹⁶
A160	Wulp - n ²¹

Kernopgaven

- 4.08 **Evenwichtig systeem:** Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kranswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H4056 en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149, en insecten, zoals gevlekte witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.
- 4.09 **Compleetheid in ruimte en tijd:** Alle successiestadia laagveenverlandings in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (*trilvenen* en *veenmosrietlanden*) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvliinder H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (*laagveengebied*) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen *H91D0, in samenhang met gemeenschappen van open water.
- 4.12 **Overjarig riet:** Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging voor rietmoerasvogels,

- zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H1340.
- 4.15 **Vochtige graslanden:** Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (*grote vossenstaart*) H6510_B, met name kievitsbloemhooilanden, mede als leefgebied van de kempaan A151 en watersnip A153.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Verbetering van de waterkwaliteit moet leiden tot een betere kwaliteit van het habitatype kranwierwateren. Hierop kan ook een vergroting van de huidige oppervlakte volgen.

H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Verbetering van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater moet voor het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden leiden tot een vergroting van de oppervlakte en herstel van de ooit uitstekende kwaliteit.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B).

Toelichting De mogelijkheden voor uitbreiding en kwaliteitsverbetering van vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) zijn voornamelijk onzeker en beperkt.

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Eu-Molinion*)

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype blauwgraslanden heeft sterk geleden onder ontwatering en ontginning. Vooral aan de oostkant van het gebied worden goede resultaten geboekt met herstelbeheer. Behoud van de oppervlakte van dit in ons land sterk bedreigde type is van wezenlijke betekenis.

H7140 Overgangs- en trilveen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Oorspronkelijk kwamen beide subtypen van het habitatype overgangs- en trilvenen in uitstekende staat van ontwikkeling voor. Door natuurlijke successie naar broekbos en

door externe factoren zijn oppervlakte en kwaliteit sterk achteruit gegaan. Recente herstelmaatregelen zijn vooral gericht op overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A). Hetzelfde zou ook voor overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) moeten gebeuren.

H7210 Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davalliana*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het Natura 2000 gebied Oostelijke Vechtplassen behoorde, mede blijkens het vroegere voorkomen, tot de kerngebieden in Nederland van het habitatype galigaanmoerassen.

H91D0 *Veenbossen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype hoogveenbossen komt lokaal voor in de vorm van laagveen-berkenbroekbos. In dit gebied, tussen de Vecht en de Utrechtse Heuvelrug, kan het in potentie duurzaam voortbestaan.

Soorten

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 2.000 volwassen individuen.

Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft landelijk een zeer ongunstige gunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. Het gebied omvat een vrij groot deel van het potentiële leefgebied en daarom is het noodzakelijk dat de populatie uitgroeit tot 10% van het landelijke doel.

H1082 Gestreepte waterroofkever

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De gestreepte waterroofkever heeft landelijk een zeer ongunstige staat van instandhouding en is vrijwel geheel beperkt tot laagveenmoerassen. De soort komt thans in het gebied alleen voor in Het Hol en de Westbroekse Zodden.

H1134 Bittervoorn

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de soort en is daarom van relatief groot belang voor de bittervoorn.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor.

H1163 Rivierdonderpad

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De rivierdonderpad is een wijdverspreide soort die landelijk een matig ongunstige staat van instandhouding heeft. De soort komt plaatselijk voor op kunstmatig substraat (stenen, kleine brokken puin langs de oever, dammetjes, etc.).

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het betreft foerageergebied van kolonies meervleermuis buiten het gebied.

H1340 *Noordse woelmuis

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De noordse woelmuis verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding, waarbij ze onder meer in de Utrechtse en Zuid-Hollandse

veenweidegebieden ernstig onder druk staat. Versterking van de weinige, geïsoleerde populaties in dit gebied en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied is daarom van groot belang.

H1903 Groenknolorchis

Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De groenknolorchis is in het gebied vrij sterk achteruit gegaan, maar in 't Hol is een herstel in de populatie opgetreden dankzij actief beheer. In trilvenen kunnen de lokale populaties van deze soort zich handhaven en mogelijk op termijn zelfs uitbreiden.

H4056 Platte schijfhoren

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het betreft één van de gebieden die de grootste bijdrage leveren voor de platte schijfhoren.

Broedvogels

A021 Roerdomp

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting Roerdomp is van oudsher een gewone broedvogel in grotere en kleine rietmoerassen, verspreid over het hele Oostelijke Vechtplassengebied. Eind 60-er jaren waren nog ten minste 20 paren aanwezig. Sindsdien zijn de aantallen gestaag terug gelopen tot 4-6 begin 80-er jaren en 0-2 sinds 1990. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar kan wel bij gaan dragen aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechts plassengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A022 Woudaap

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting Toenemende waterrecreatie wordt al eind 60-er jaren als de belangrijkste oorzaak genoemd voor de achteruitgang van de woudaap. De nesten van de woudaap zitten vaak dicht tegen de oeverlijn en zijn daardoor zeer kwetsbaar. Eind 60-er jaren waren nog zeker 20 paren aanwezig en in 1980 en 1981 werden nog 13 respectievelijk 14 paren gevonden. Vanaf 1983 is het aantal nooit meer boven de 5 paren gekomen met in de periode 1993-2002 jaarlijks 1-4 paren. Van de slechts uit circa 10 paren bestaande Nederlandse populatie broedt dus een zeer belangrijk deel in de Oostelijke Vechtplassen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar kan wel bij gaan dragen aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechts plassengebied ten behoeve van het herstel van een regionale sleutelpopulatie.

A029 Purperreiger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting Van oudsher is de purperreiger broedvogel in het Oostelijk Vechtplassengebied. Her en der zijn kleine vestigingen geweest met als belangrijkste broedplaats de Bethunepolder waar in de periode 1967-77 jaarlijks ten minste 100 paren broedden (maximum 162 paren in 1970). Door verdroging van de rietlanden en de intrede van de vos als predator zijn de aantallen sterk teruggelopen. Op het dieptepunt in 1983 werden slechts 3 nesten gevonden. Daarna trad enig herstel op tot een maximum van 41 paren in 2002. Het voortbestaan is afhankelijk van geschikte broedlocaties: natte, eilandsgewijs optredende, rietvelden. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel Behoud van omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 8 paren.

Toelichting Eind 60-er jaren broedden zeker 10 paren porseleinhoen in de moerassen van de Oostelijke Vechtplassen. In de jaren daarna werden nooit meer dan 2 paren in één jaar gemeld, maar voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 8. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechts plasseengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A197 Zwarte stern

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 80 paren.

Toelichting Van oudsher is de zwarte stern broedvogel in vooral krabbenscheervelden. Her en der verspreid over het gebied waren kleine kolonies van slechts enkele tot enkele 10-tallen paren te vinden. Eind 60-er jaren bedroeg het aantal paren circa 100. Na een terugval in aantallen tot halverwege de 80-er jaren nam de aantallen weer toe (mede door het aanbieden van nestvlotjes). Maximaal werden 129 paren geteld in 1990. Daarna trad opnieuw een duidelijke afname op tot het huidige niveau van 31-45 paren. De belangrijkste broedplaatsen bevinden zich nu bij de Ankeveense, Loosdrechtse Tienhovense plassen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied geformuleerd. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A229 IJsvogel

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 6 paren.

Toelichting In het Oostelijk Vechtplassengebied zijn ijsvogels pas gaan broeden in de 80-er jaren. Halverwege de 90-er jaren werd een eerste maximum bereikt van 7 paren in 1995. Door ongunstig winterweer waren ze in 1997 weer geheel afwezig. In 1998 werd weer gebroed en een nieuw maximum werd bereikt in 2002 (10 paren). Voor het broeden zijn steile oevers nodig die van nature weinig in het gebied voorkomen. Een alternatief wordt gevormd door wortelkluiten van omgevallen bomen. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Hollands-Utrechtse plasseengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A292 Snor

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.

Toelichting Van oudsher is de snor een vrij talrijke broedvogel. Eind 60-er jaren broedden waarschijnlijk nog ten minste 100 paren in het gebied. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 150. Het is daarmee één van de weinige gebieden in Nederland waar het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie wordt gehaald. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatie omvang, is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A295 Rietzanger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 880 paren.

Toelichting Van oudsher is de rietzanger een talrijke broedvogel. Eind 60-er jaren broedden 100-den paren in het gebied. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren

geschat op 880. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatie omvang, is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A298 Grote karekiet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 50 paren.

Toelichting Van oudsher is de gewone karekiet een gewone broedvogel. Eind 60-er jaren werden circa 60 paren geteld. Uit de periode 1992-2003 zijn jaarlijkse tellingen beschikbaar die er op wijzen dat de populatie opvallend constant is, in tegenstelling tot de meeste andere broedgebieden in Nederland, waar zij steevast sterk in aantal terugloopt: 33-61 paren (gemiddeld 50). Het is daarmee een bijzonder belangrijke sleutelpopulatie voor het voortbestaan van de grote karekiet in Nederland gebleken. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

Niet-broedvogels

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Het gebied heeft voor de aalscholver o.a. een functie als slaappleaats. Beschikbare gegevens zijn nog niet geschikt voor een trendanalyse. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 920 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kolgans o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats. Sinds begin jaren negentig sterk zijn aantallen toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de grauwe gans o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats. Sinds begin jaren negentig zijn aantallen sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.800 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de smient o.a. een functie als slaappleaats en als foerageergebied. Sinds de jaren tachtig zijn aantallen toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A051 Krakeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de krakeend o.a. een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren tachtig zijn aantallen sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de slobeend o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen fluctueren, er is geen duidelijke trend. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A059 Tafeleend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor tafeleend o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen zijn, ondanks fluctuaties, op zowel lange als korte termijn significant afgenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want er is geen landelijke herstelopgave van toepassing.

A068 Nonnetje

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor het nonnetje o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen zijn toegenomen, hoewel recent niet significant door grote fluctuaties. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is vooral gebaseerd op de verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer, zodat behoud voor de Oostelijke Vechtplassen voldoende is.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H3140 Kranswierwateren	--	+	>	>
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	+	>	>
H4010_B Vochtige heiden (<i>laagveengebied</i>)	-	+	=	=
H6410 Blauwgraslanden	--	+	=	>
H7140_A Overgangs- en trilvenen (<i>trilvenen</i>)	--	+	>	>
H7140_B Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietlanden</i>)	-	+	>	>
H7210 Galigaanmoerassen	-	-	>	>
H91D0 Hoogveenbossen	-	+	=	=

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	--	+	>	>
H1082 Gestreepte waterroofkever	--	++	>	>
H1134 Bittervoorn	-	+	=	=
H1149 Kleine modderkruiper	+	+	=	=
H1163 Rivierdonderpad	-	-	=	=
H1318 Meervleermuis	-	-	=	=
H1340 Noordse woelmuis	--	+	>	>
H1903 Groenknolorchis	--	+	=	=
H4056 Platte schijhoren	-	+	=	=

<i>Broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A021 Roerdomp	--	-	>	>
A022 Woudaap	--	++	>	>

A029	Purperreiger	--	+	=	=
A119	Porseleinhoen	--	+	=	=
A197	Zwarte stern	--	+	>	>
A229	Ijsvogel	+	-	=	=
A292	Snor	--	+	=	=
A295	Rietzanger	-	+	=	=
A298	Grote karekiet	--	++	=	=

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A017	Aalscholver	+	S-	=	=
A041	Kolgans	+	-	=	=
A043	Grauwe gans	+	-	=	=
A050	Smient	+	-	=	=
A051	Krakeend	+	-	=	=
A056	Slobeend	+	-	=	=
A059	Tafeleend	--	-	=	=
A068	Nonnetje	-	-	=	=

^{3a} Soort sinds 2004 toegevoegd aan de referentielijst.

⁸ Aantal thans hoger dan 0.1% van biogeografische populatie.

⁶ Herstel van een technische fout in database 2004.

¹⁶ Op basis van recente informatie blijkt de soort niet voor te komen binnen de (huidige) begrenzing van het Natura 2000 gebied of het gebied kan onvoldoende bijdrage leveren.

²¹ Aantal thans lager dan ongeveer 0.1% van biogeografische populatie.